

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 191/2013-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 19. marca 2013 predbežne prerokoval sťažnosť MVDr. M. D., Ž., zastúpenej JUDr. I. P., Ž., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý súdny proces zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 35 T 135/09 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť MVDr. M. D. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. decembra 2012 doručená sťažnosť MVDr. M. D., Ž. (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivý súdny proces zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd

(ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 35 T 135/09.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že okresný súd v konaní vedenom pod sp. zn. 35 T 135/09 konal o obžalobe podanej 20. augusta 2009 Okresnou prokuratúrou Žilina (ďalej len „okresná prokuratúra“) proti sťažovateľke, ktorá bola obžalovaná pre spáchanie trestného činu poškodzovania cudzích práv podľa § 209 ods. 1 písm. a) zákona č. 140/1961 Zb. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (účinného do 1. januára 2006). Z dôvodu „ustúpenia“ okresnej prokuratúry od obžaloby podanej proti sťažovateľke na pojednávaní konanom 31. októbra 2012 okresný súd rozsudkom sp. zn. 35 T 135/09 z 31. októbra 2012 sťažovateľku spod obžaloby oslobodil.

Podľa sťažovateľky okresný súd konal v jej trestnej veci neefektívne a so zbytočnými priet'ahmi, čím ju mal dlhodobo vystavovať nedôvodnému trestnému stíhaniu, čo v konečnom dôsledku malo mať negatívny vplyv aj na jej súkromný a profesijný život.

Sťažovateľka v sťažnosti uviedla:

„Teda Okresný súd Žilina rozhodoval v trestnom konaní proti sťažovateľke viac ako tri roky od prijatia obžaloby dňa 20. 08. 2009 do 31. 10. 2012 rozhodnutia o prijatí späťvzatia obžaloby s tým, že podľa názoru sťažovateľky porušil jej právo chránené čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, ale tiež aj právo chránené čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv, nakoľko počas doby viac ako tri roky konal veľmi pomaly, ale zároveň neúčelne, neefektívne a teda neúčinne. ...

Okresný súd napriek tej skutočnosti, že sa sťažovateľka domáhala kontrolného znaleckého posudku už v prípravnom konaní a napriek tej skutočnosti, že si neujasnil, či vôbec bolo nejaké právo MVDr. M. D. porušené, a teda či vôbec došlo k spáchaniu trestného činu, pojednával vo veci tri roky, hoci vedel, že sťažovateľka je trestne stíhaná od 02. 10. 2008, teda do podania obžaloby jeden rok. V právne jednoduchej veci Okresný súd v Žiline nezaujal právny názor, neprihliadal na právo obhajoby sťažovateľky/ právo rovnocenne navrhovať dôkazy - kontrolné znalecké dokazovanie /hoci o tomto vedel už z prípravného konania kde toto navrhla pri preštudovaní spisu/ a túto vystavil na ďalšie tri

roky postaveniu obžalovanej z trestného činu, čím jednoznačne poškodil práva sťažovateľky svojim prietahovým konaním, ako aj konaním bez riadneho zaujatia právneho názoru vo veci. Nehovoriac o tom, že sťažovateľka musela uhrádzať úkony právnej pomoci v trestnom konaní pi hodnote 1 úkonu právnej pomoci 85,45 €.

Okresný súd vystavil sťažovateľku do stavu právnej neistoty a nezabezpečil taký procesný postup, ktorým by tento stav čo najskôr odstránil tak, ako mu to umožňuje procesnoprávny predpis, teda trestný poriadok v zmysle § 2 ods. 7 Zák. č. 301/2005 Z. z. Rovnako nepostupoval v zmysle § 2 ods. 10 Zák. č. 301/2005 Z. z. ...

Sťažovateľka sa touto ústavnou sťažnosťou domáha primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 5.000,- €, nakoľko jej postavenie v spoločnosti bolo práve konaním súdu neprimerane znížené, nakoľko ako vysokoškolsky vzdelaná občianka tohto štátu bola trestne stíhaná v súvislosti s konaním, ktoré nevykonala a tak bolo vážne poškodené jej meno, občianska česť, ale aj postavenie v rodine a to priamo v očiach jej vlastnej dcéry. “

Vzhľadom na uvedené sťažovateľka žiada, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľky MVDr. M. D. na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 bod 1 Dohovoru o ochrane základných ľudských práv a slobôd, postupom Okresného súdu v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn. 35 T/135/2009 porušené bolo.

2. MVDr. M. D. priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 5.000,- €..., ktoré jej je Okresný súd Žilina povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od doručenia tohto nálezu.

3. MVDr. M. D. priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 452,544 €..., ktorú je Okresný súd Žilina povinný vyplatiť na účet jej právnej zástupkyne, advokátky JUDr. I. P... do jedného mesiaca od doručenia tohto nálezu. “

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd,

alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti je tvrdenie sťažovateľky o porušení jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na spravodlivý súdny proces zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 35 T 135/09.

1. K namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy

Zjavne neopodstatneným návrhom je návrh, ktorým sa namieta taký postup orgánu verejnej moci, ktorým nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namieta, ako aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval označené základné právo, pretože uvedená situácia alebo

stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (napr. II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 288/05, II. ÚS 298/06).

V súlade so svojou judikatúrou (II. ÚS 32/00, I. ÚS 29/02, IV. ÚS 61/03, II. ÚS 298/06, II. ÚS 250/09) ústavný súd poskytuje ochranu základnému právu na konanie bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy len vtedy, ak bola sťažnosť na ústavnom súde uplatnená v čase, keď k namietanému porušeniu označeného práva došlo alebo porušenie v tom čase ešte trvalo.

Z príloh sťažnosti predložených samotnou sťažovateľkou vyplýva, že konanie vedené okresným súdom pod sp. zn. 35 T 135/09 bolo právoplatne skončené 31. októbra 2012, keď okresný súd vyhlásil vo veci rozsudok, ktorým sťažovateľku spod obžaloby oslobodil, pričom v ten istý deň po vyhlásení predmetného rozsudku sa sťažovateľka, ako aj prokurátorka okresnej prokuratúry vzdali práva na podanie odvolania proti tomuto rozsudku, preto ho aj okresný súd vyhotovoval bez odôvodnenia.

Sťažnosť na postup okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 35 T 135/09 adresovaná ústavnému súdu bola na poštovú prepravu podaná 14. decembra 2012 (ústavnému súdu bola doručená 18. decembra 2012), t. j. predmetná sťažnosť bola sťažovateľkou podaná už v čase, keď okresný súd už vo veci vyhlásil rozsudok (31. októbra 2012). Takže v čase podania sťažnosti ústavnému súdu už okresný súd nemohol ovplyvniť plynulosť priebehu konania, a teda ani porušiť označené právo sťažovateľky, pretože vyhlásením rozsudku vo veci samej okresný súd vykonal všetky zákonom predpokladané a dovolené úkony na odstránenie stavu právnej neistoty sťažovateľky v konaní pred súdom prvého stupňa. Ďalšie úkony alebo postupy už okresný súd v tomto štádiu nemohol vykonávať, a preto bolo treba vec posudzovať so zreteľom na čl. 2 ods. 2 ústavy ako vec, v ktorej ústavná úloha okresného súdu pri odstraňovaní právnej neistoty sťažovateľky skončila vyhlásením rozhodnutia vo veci samej pred podaním sťažnosti ústavnému súdu.

Jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných

práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (napr. IV. ÚS 104/03, IV. ÚS 73/05).

Tento skutkový stav bol so zreteľom na obsah sťažnosti, ako aj s prihliadnutím na zmysel a účel ustanovenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov základom pre záver ústavného súdu, ktorý sťažnosť sťažovateľky v tejto časti už po jej predbežnom prerokovaní odmietol ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

2. K namietanému porušeniu práva na spravodlivý súdny proces zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka namieta porušenie svojho práva na spravodlivý súdny proces zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru v príčinnej súvislosti s postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 35 T 135/09, pričom neústavnosť tohto postupu okresného súdu, a teda aj porušenie zásad spravodlivého súdneho konania vidí sťažovateľka v tom, že v dôsledku zdĺhavého, viac ako tri roky trvajúceho konania okresného súdu, ktorý podľa sťažovateľky nevyhovel jej návrhom na vykonanie dôkazov (kontrolné znalecké dokazovanie, pozn.), došlo aj k zásahu do jej súkromného a aj profesijného života.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd podotýka, že ak je sťažovateľka toho názoru, že v dôsledku postupu okresného súdu v označenom trestnom konaní došlo k zásahu do jej osobnostných práv, má právo domáhať sa ich ochrany, resp. zjednania nápravy uskutočneného zásahu do osobnostných práv podaním žaloby o ochranu osobnosti podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka.

Zjednania nápravy procesných pochybení okresného súdu, ktorých sa mal dopustiť vo svojom postupe predchádzajúcom vydaniu oslobodzujúceho rozsudku sp. zn.

35 T 135/09 z 31. októbra 2012, sa sťažovateľka mala možnosť domáhať v konaní o opravnom prostriedku proti tomuto rozsudku, ktorého podania sa však dobrovoľne vzdala, keďže označený rozsudok v konečnom dôsledku vyznel v jej prospech.

Vzhľadom na princíp subsidiarity („ak... nerozhoduje iný súd“), ktorý vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, môže ústavný súd poskytnúť ochranu konkrétnemu právu alebo slobode, porušenie ktorých je namietané, iba vtedy, ak sa ich ochrany fyzická osoba alebo právnická osoba nemôže domôcť v žiadnom inom konaní pred súdnymi orgánmi Slovenskej republiky.

Inými slovami, pokiaľ je o ochrane sťažovateľkou označeného základného práva alebo slobody oprávnený konať alebo rozhodovať iný všeobecný súd, ústavný súd jej sťažnosť už po predbežnom prerokovaní odmietne pre nedostatok svojej právomoci.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť sťažovateľky v tejto časti už po jej predbežnom prerokovaní odmietol pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Vzhľadom na to, že sťažnosť bola odmietnutá ako celok a rozhodnutie o priznaní finančného zadosťučinenia a úhrady trov konania je viazané na vyslovenie porušenia základného práva alebo slobody sťažovateľky (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy), ústavný súd o tejto časti sťažnosti už nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. marca 2013